

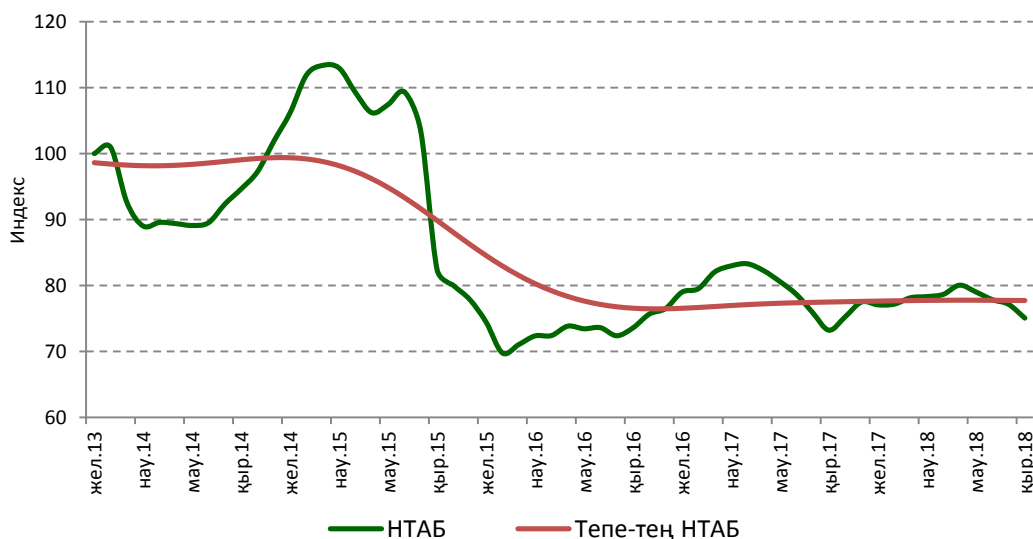
АҚПАРАТТЫҚ ХАБАР

2018 жылғы 1 қараша

Мұнайдың тұрақты жоғары бағасы және НТАБ-тың өзінің тепе-тең мәндеріне сәйкес келуі ағымдағы шоттың дефицитін 4 есе қысқартуға мүмкіндік жасады

2018 жылғы қыркүйектің қорытындысы бойынша теңгенің нақты тиімді айырбастау бағамы (бұдан әрі – НТАБ) 2017 жылғы желтоқсанмен салыстырғанда 2,6%-ға әлсіреді. НТАБ өзінің тепе-тең мәндеріне жуық, бұл экономикадағы ішкі және сыртқы баланстарды сақтауға мүмкіндік береді.

1-график. Нақты және тепе-тең айырбастау бағамдарының индекстері *

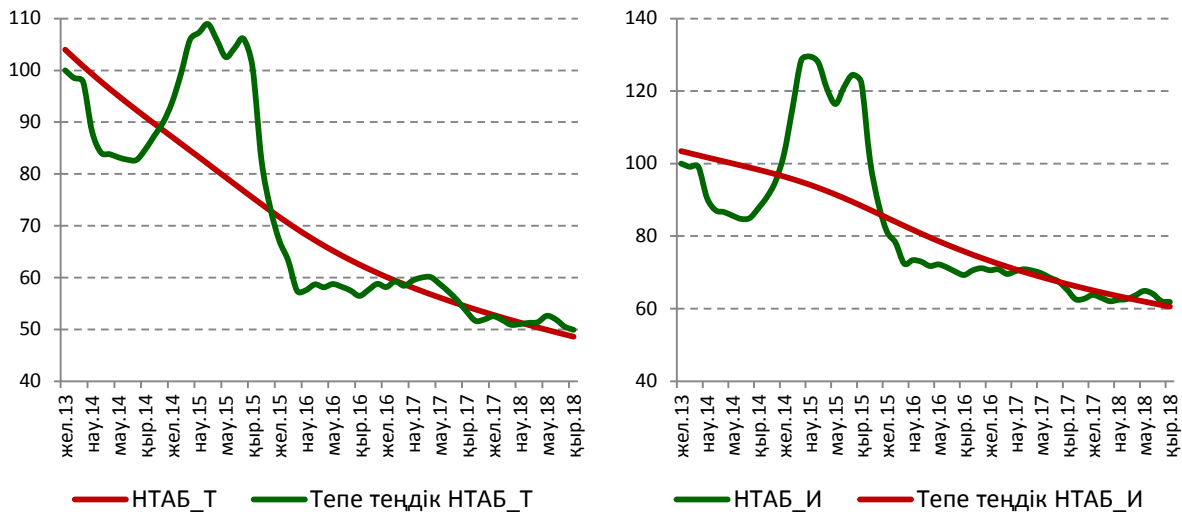

*Ескертпе: 1) тепе-теңдікті есептеу Ходрик-Прескот сүзгісімен, нақты тиімді айырбастау бағамдарының 2018 жылың соңына дейін аздап әлсірейтіні болжана отырып жүзеге асырылды. 2) Ұлғаюы теңге НТАБ-ы индексінің нығайын, төмендеуі әлсіреуін білдіреді.

Теңгенің негізгі сауда әріптестері елдердің валюталарына қатысты екіжақты тиімді айырбастау бағамдарының индекстері әртүрлі бағыттағы серпінді көрсетті. Мәселен, 2017 жылғы желтоқсанмен салыстырғанда 2018 жылғы қыркүйекте теңге рубльге қатысты бағамына 5,7% нақты нығайды және АҚШ долларына қатысты 8,3%, еуроға қатысты 6,1%, юаньге қатысты 4,1% әлсіреді.

Қазақстанның сауда айналымы бойынша сараланған, негізгі сауда әріптестері елдердің валюталарына қатысты НТАБ (еуро – 55,7%, рубль – 24,8%, юань – 19,5%) (НТАБ_Т) 2018 жыл ішінде өзінің тепе-тең мәндеріне жуық болды. Импорт бойынша сараланған НТАБ (НТАБ_И) (еуро – 29%, рубль – 49,8%, юань – 21,2%) ұқсас серпінді көрсетіп отыр (2-график).

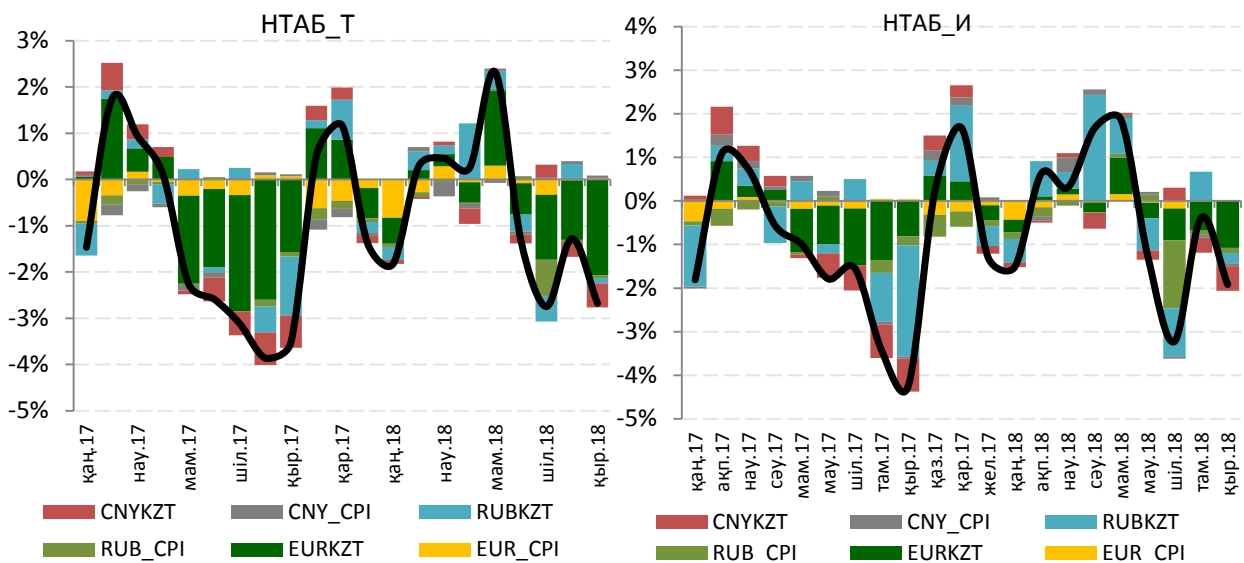
2-график. Импорт және сауда айналымы бойынша сараланған, негізгі сауда әріптестері елдердің валюталарына қатысты нақты және тепе-тең айырбастау бағамдарының индекстері

**Ескертпе: 1) тепе-теңдікті есептеу Ходрик-Прескотт сүзгісімен, нақты тиімді айырбастау бағамдарының 2018 жылың соңына дейін аздап әлсірейтіні болжана отырып жүзеге асырылды. 2) Ұлғаюы теңге HTAB-ы индексінің нығаюын, төмендеуі әлсіреуін білдіреді.*

2018 жылғы шілдедегі HTAB_T және HTAB_I негізгі өзгерістері номиналдық бағамдар мен Ресей Федерациясындағы инфляцияның әсер етуімен болды. Шілдеде индекстердің әлсіреуі теңгенің айырбастау бағамының құнсыздануы есебінен болды, ал Ресей Федерациясындағы инфляция Қазақстандағы инфляцияға қарағанда жоғары болды. Ағымдағы жылғы қыркүйекте сыртқы монетарлық талаптардың қатаңдауы және нәтижесінде дамушы нарықтардан капиталдың әкетілуі теңге бағамының нақты құнсыздануына алып келді (3-график).

3-график. HTAB индексінің декомпозициясы РЭОК* (еуро, рубль, юань), өткен аймен салыстырғанда өзгеруі

Мұнайдың тұрақты жоғары бағасы, НТАБ құбылмалылығының төмендеуі және оның ұзақ мерзімді үрдіске жақын болуы 2018 жылғы 1-жартыжылдықта ағымдағы операциялар шоты дефицитінің 2017 жылғы 1-жартыжылдықпен салыстырғанда (-)0,7 млрд. АҚШ долларын немесе ІЖӨ-нің (-)1%-ын құрай отырып, 4 есе қысқаруына себепші болды. Экспорт өсімі (25%) қарқынының импорт өсімінен (8,7%) үш есе басым болуы сауда балансының оң сальдосының 13 млрд. АҚШ долларына дейін ұлғаюына алып келді, бұл 2017 жылғы 1-жартыжылдықтың осындай кезеңімен (8,5 млрд. АҚШ доллары) салыстырғанда 1,5 есе көп.

Толығырақ ақпаратты мына телефон бойынша алуға болады:

+7 (727) 270 45 85

e-mail: press@nationalbank.kz

www.nationalbank.kz